**Evropský parlament**
2019-2024

*Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví*

**2022/0401(APP)**

23.2.2024

***

# NÁVRH DOPORUČENÍ

o návrhu směrnice Rady o standardech pro orgány pro rovné zacházení v oblasti rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, rovného zacházení s osobami v otázkách zaměstnání a povolání bez ohledu na jejich náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci, rovného zacházení se ženami a muži v otázkách sociálního zabezpečení a v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování a o změně směrnic 2000/43/ES a 2004/113/ES
(10788/2023 – C9-0031/2024 – 2022/0401(APP))

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

Zpravodajka: Sirpa Pietikäinen

***Vysvětlivky***

| | |
|---|---|
| * | Postup konzultace |
| *** | Postup souhlasu |
| ***I | Řádný legislativní postup (první čtení) |
| ***II | Řádný legislativní postup (druhé čtení) |
| ***III | Řádný legislativní postup (třetí čtení) |

(Druh postupu závisí na právním základu navrženém v návrhu aktu.)

**OBSAH**

**Strana**

NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU .....5

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....6

PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJKA OBDRŽELA PODNĚTY .....9

## NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

**o návrhu směrnice Rady o standardech pro orgány pro rovné zacházení v oblasti rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, rovného zacházení s osobami v otázkách zaměstnání a povolání bez ohledu na jejich náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci, rovného zacházení se ženami a muži v otázkách sociálního zabezpečení a v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování a o změně směrnic 2000/43/ES a 2004/113/ES (10788/1/2023 – C9-0031/2024 – 2022/0401(APP))**

**(Zvláštní legislativní postup – souhlas)**

*Evropský parlament*,

– s ohledem na návrh směrnice Rady (10788/1/2023),

– s ohledem na žádost o souhlas, kterou předložila Rada v souladu s čl. 19 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (C9-0031/2024),

– s ohledem na čl. 105 odst. 1 a 4 jednacího řádu,

– s ohledem na doporučení Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A9-0000/2024),

1. uděluje souhlas s návrhem směrnice Rady;

2. pověřuje svou předsedkyni, aby předala postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

## VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Vnitrostátní orgány pro rovné zacházení jsou veřejné organizace, které prosazují rovné zacházení v každém členském státě Evropské unie tím, že poskytují nezávislou pomoc obětem diskriminace, jednají za oběti nebo je zastupují u soudu, provádějí nezávislé průzkumy a šetření, zveřejňují nezávislé zprávy, shromažďují údaje, zvyšují informovanost a vydávají doporučení v záležitostech týkajících se diskriminace. Mají zákonnou povinnost tak činit v případě diskriminace založené na jakémkoli důvodu definovaném v článku 19 SFEU, včetně pohlaví, rasy a etnického původu, věku, sexuální orientace, náboženského vyznání nebo přesvědčení a zdravotního postižení. Subjekty pro rovné zacházení tak musí činit rovněž v případě vícenásobné diskriminace a diskriminace z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám. S cílem reagovat na vývoj společnosti a dosáhnout souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie nelze působnost zásady rovného zacházení s muži a ženami omezovat jen na diskriminaci založenou na skutečnosti, že osoba je jednoho či druhého pohlaví. Proto by měla být zohledněna i diskriminace z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám a vícenásobná diskriminace.

Orgány pro rovné zacházení jsou hlavními aktéry antidiskriminační činnosti v EU a jejich schopnost pomáhat obětem diskriminace a prosazovat boj proti diskriminaci v EU je třeba posilovat a podporovat. Hodnoty Evropské unie, mezi něž patří rovnost, se mohou stát skutečností pouze tehdy, budou-li řádně uplatňovány v praxi. Proto je tato směrnice důležitá – přispívá k provádění cílů Smluv nejen teoreticky, ale i v praxi.

Orgány pro rovné zacházení jsou vzhledem ke své specifické úloze zapojeny i do záležitostí souvisejících s pracovištěm. V této konkrétní situaci by orgány pro rovné zacházení měly vždy respektovat nezávislost, pravomoci a výsady sociálních partnerů, jakož i uznávané pravomoci všech příslušných orgánů státní správy, včetně inspektorátů práce, vnitrostátních soudů nebo zákonem stanovených soudů, v souladu s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi.

Orgány pro rovné zacházení byly poprvé zřízeny směrnicí o rasové rovnosti (2000/43/ES). Následující tři směrnice o rovném zacházení pověřily orgány pro rovné zacházení ve svých příslušných oblastech stejným posláním: směrnice o rovnosti žen a mužů v oblasti zboží a služeb (2004/113/ES), směrnice o rovnosti žen a mužů v oblasti zaměstnání (2006/54/ES) a směrnice o rovnosti žen a mužů v oblasti samostatné výdělečné činnosti (2010/41/EU).

V roce 2018 vydala Komise kladné doporučení týkající se závazných norem pro orgány pro rovné zacházení, v němž členským státům doporučila soubor opatření ke zlepšení nezávislosti a účinnosti jejich příslušných orgánů pro rovné zacházení, zejména pokud jde o jejich schopnost zajistit, aby všichni diskriminovaní jednotlivci a skupiny mohli plně požívat svých práv.

Navzdory tomuto úsilí však stávající právní předpisy a doporučení z roku 2018 nezajistily dostatečné zdroje a nástroje, ani nedosáhly ideálního fungujícího prostředí pro orgány pro rovné zacházení. Většina problémů, jimiž se doporučení z roku 2018 zabývalo, stále není vyřešena. Podmínky pro účinné fungování orgánů pro rovné zacházení se navíc v jednotlivých členských státech značně liší. V důsledku toho je pro občany v celé Evropě úroveň ochrany před diskriminací odlišná, asymetrická a nejednotná. Ne každý je chráněn

podle stejných norem. To je třeba rychle napravit a je třeba zviditelnit rozdíly v úrovni ochrany mezi skupinami osob v různých členských státech.

K dosažení tohoto cíle jsou zapotřebí přísné minimální standardy pro orgány pro rovné zacházení. Základem dobře fungujících orgánů pro rovné zacházení v demokratických státech je nezávislost těchto organizací. Orgány pro rovné zacházení a jejich zaměstnanci nesmějí být vystaveni žádnému vnějšímu vměšování, což je třeba zajistit veškerými možnými zárukami. Orgány pro rovné zacházení musí být schopny vykonávat svoji činnost skutečně nezávisle. Za tímto účelem by mělo být zaručeno adekvátní financování, které odpovídá výši a povaze úkolů orgánu pro rovné zacházení, což se příliš často nedaří. Orgány pro rovné zacházení by nikdy neměly čelit stejné politováníhodné situaci, s níž se potýkají například Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE) a řada dalších agentur, konkrétně s nedostatkem zaměstnanců a zdrojů, s neustále rostoucí pracovní zátěží a požadavky v oblasti výzkumu.

Účinný orgán pro rovné zacházení má soudní pravomoci. V současné době nemají orgány pro rovné zacházení v některých členských státech EU právo jednat u soudu. Orgány pro rovné zacházení by měly mít právo vystupovat jako účastník soudního řízení, předkládat soudu připomínky nebo zahájit řízení či se účastnit řízení jménem jedné nebo více obětí nebo na jejich podporu.

Ne všechny případy se však dostanou k soudu, a ani by to nemělo být nutné. Aby bylo možné nabídnout rychlé, cenově dostupné mimosoudní řešení sporů, měly by členské státy dát stranám rovněž možnost využít alternativní řešení svých sporů, například prostřednictvím smírčího a mediačního řízení, které může vést orgán pro rovné zacházení nebo jiný existující nezávislý specializovaný subjekt, který není propojen s orgány veřejné správy.

Monitorování je klíčem k zajištění toho, aby orgány pro rovné zacházení skutečně požívaly práv, která jim tyto právní předpisy přiznávají. Komise prostřednictvím prováděcího aktu stanoví seznam společných ukazatelů pro měření praktických účinků této směrnice. Při této práci by Komise měla úzce spolupracovat s dalšími příslušnými institucemi. Komise musí rovněž pravidelně vyhodnocovat situaci v oblasti diskriminace v jednotlivých členských státech.

Stejně jako ve všech oblastech politiky je spolupráce klíčová. Členské státy musí zajistit, aby orgány pro rovné zacházení měly vhodné mechanismy pro spolupráci s jinými orgány pro rovné zacházení v témže členském státě a s příslušnými veřejnými a soukromými subjekty, včetně organizací občanské společnosti, na celostátní, regionální i místní úrovni, jakož i v jiných členských státech a na úrovni Unie a na mezinárodní úrovni. Místní úřady by měly mít možnost se obrátit na orgány pro rovné zacházení, pokud se setkávají s příklady diskriminace na vnitrostátní úrovni, a orgány pro rovné zacházení by měly mít rovněž právo spolupracovat s Evropským institutem pro rovnost žen a mužů, Agenturou Evropské unie pro základní práva a sítí Equinet, jakož i se sociálními partnery a inspektoráty práce.

Občané na celém našem kontinentu příliš často vidí, že jejich základní lidská práva jsou opomíjena a nejsou respektována. S pomocí tohoto legislativního návrhu a minimálních norem, které stanoví, budou moci lidé ve všech členských státech požívat zvýšené úrovně ochrany proti diskriminaci. Zároveň mohou členské státy uplatňovat nebo zavádět právní a správní předpisy, které jsou příznivější než minimální normy stanovené v této směrnici. Není čas čekat – úspěch těchto právních předpisů je klíčem k zachování našich základních hodnot

EU.

## PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJKA OBDRŽELA PODNĚTY

Zpravodajka v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu prohlašuje, že při vypracovávání návrhu zprávy obdržela podněty od těchto subjektů nebo osob:

| Subjekt nebo osoba |
|---|
| European Confederation of Independent Trade Unions |
| European Disability Forum |
| European Network of Equality Bodies |
| Finnish Ombudsman for Equality |

Výše uvedený seznam je sestaven na výhradní odpovědnost zpravodajky.